

הולנוע

אנשים

מאוחר מדי

ההישג הגדול ביותר של פראנסיס פורד נפוליאון בונפארטה. הסרט יצא למסכים כ-12 שנים לפני שקופולה עצמו ראה את אור העולם. בימאי הסנדק שלה אותו מתהום הנשיה, הזמין אצל אביו המור סיקאי, קארמינה, מוסיקה שתלווה אותו — כי הרי הסרט אילם — ואירגן הצגות מחוץ אל חוץ. המוסיקה המלווה את הסרט היא בביצוע תזמורת סימפונית, המנגנת את היצירה של אבא. ההצלחה היתה מסחררת ומיפגן הראווה — שהוללה, ועדיין מועלה בבתי אופרה, באולמות קונצרטים ובהיכלים המכילים אלפי מר שבים — הוא הישג יוקרתי וקופתי גם יחד.

באותו זמן הלך לעולמו, שבע ימים וסבל, איש בשם אבל גאנס. הוא מת בפאריס בגיל 92. גאנס היה הבימאי שעשה את נפוליאון בונפארטה בשנת 1927. זמן קצר לפני מותו, כאשר סיפרו לו על הקאריירה המתחדשת של יצירתו, הגיב בצער: "מאוחר מדי". העיתונים כיבדו אותו אומנם בטורים אחדים, אבל להל-ווייה עצמה הגיעו רק כמה ידידים ותקנים — ארבעה בימאים וחמישה שחקנים.

הקדים להיולד. על גאנס אפשר לומר, בלי היסוס, שהיה האיש הנכון במקום הלא-נכון, אדם שפשוט הקדים להיולד בדור אחד, ומשום כך ראה את כל יוזמותיו זוכות בברכה ובתהילה שנים אחרי שביצע אותם, כאשר אחרים מקבלים את המחמאות.

כל חייו האשימו אותו שהוא רואה דברים בממדים גדולים מדי. סרטיו הר מפורסמים ביותר הם אפוסים אדירי ממדים, כמו נפוליאון בונפארטה, אני מאשים, הגלגל, בסרטיו הוא הציג את המהפכה הצרפתית, את מלחמת העולם הראשונה ואת איתני הטבע כמעט בגודל טבעי. הוא ניפץ מוסכמות והקרין את סרטיו על שלושה מסכים, עשרות שנים לפני שדובר על סינמסקופ או על סינרמה. כאשר נוסף הקול לראינוע, הוא התעקש לחבר סטריאופוניים, שענה ש-התעשייה עדיין התפעלה מעצם העובדה שאפשר בכלל להשמיע ציוץ באולם האפל.

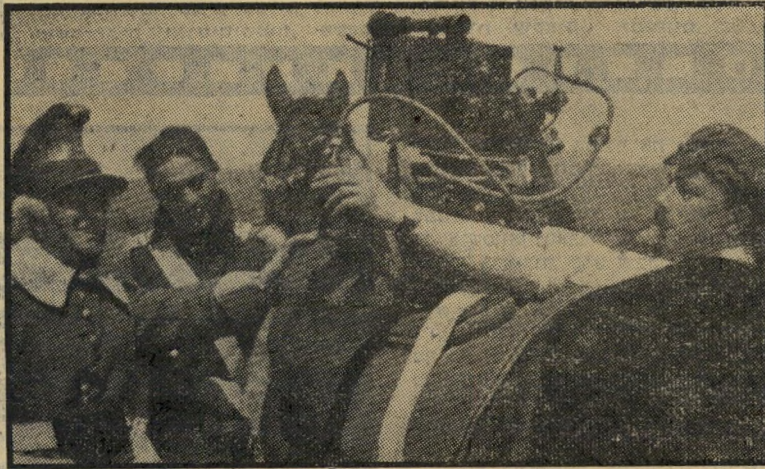

הבימאי אבל גאנס כגיל 38 ובציודים האחרון לפני מותו, כגיל 92

גאונות מנופחת המסתיירה כישרון בינוני

הוא הרכיב מצלמות על חזהו של צלם רץ, כדי להמחיש את הרגשת החייל במלחמה. הוא קשר מצלמה לגבו של סוס, כדי להעביר לצופה את נקודת המבט של הפרש הדוהר. הוא טען פעם שחלומו הוא להכניס מצלמה לפגז מתעופף, כדי שהקהל יוכל לחוש את אימת ההרס.

ביזבוז את השלום. סרטיו הכילו ציגנות מרהיבות בעוצמתן, וזה בעצם

1952 — אבל גאנס מרכיב מצלמה על סוס בהסרמת "נפוליאון" נקודת המבט של הפרש הדוהר

שחקנית מארטיין קארול הכוכבים הופיעו כמעט בהתנדבות

הדבר המעורר היום את התפעלות האינדי סליגנציה האמריקאית הרואה את נפוליאון. אבל הוא גם העז להכניס לסצינות אלה משמעויות מטרידות. אחד המעמדים הר מפורסמים ביותר באני מאשים (1919), סרט על מלחמת העולם הראשונה, מראה שדה-קרב שלם, שהפך לבית-קברות, ובו קמים החללים לתחייה כדי לתבוע את עלבונם מן החיים. שהפכו את קורבנם קורבן שווא, בכך שביזבוז את השלום שהוענק להם.

מתבונן קפדני. בעייתו העיקרית של גאנס היתה שהוא חשב כמו ססיל דה-מיל משכיל. אבל במקום האפשרויות

(המשך בעמוד 42)

הפרס מאורליאן ימן החדשות

קורי, היתה ביטול מוחלט של הצנזורה לסרטים. על אף סרט לא יאימו יותר מסי פרי הצנזור היווני אלא אם רצונו לקבל תג המלצה כמתאים לנוער. תג זה לא יינתן לסרטים העוסקים בצורה גלווייה ב-מי, בסמים או באלימות.

עם זאת, נשמרת הזכות לכל רשות מקר מית לתבוע לדין את מי שייציג סרט הר פוגע, לדעתה, בשלום-הציבור. לדעת הר מקורבים לשילטון, זהו אמצעי ביניים כדי להמתיק את טעמה של הגלולה לאוכלוסייה השמרנית. צעד חשוב אחר במיסגרת זו, הוא ביטול הצורך להגיש תסריטים לאיי שור לפני תחילת הצילומים.

● בימאי הסרטים התעודיים **פרדריק** (למות במדריד) **רוסיף**, מכין בימים אלה סרט תעודי על חייו ויצירתו של הזמר הבלגי המנוח **ז'אק ברל**. הסרט יכיל צילומים נדירים מהופעותיו של הזמר, ור חומר שצולם במיוחד על-ידי רוסיף בי בלגיה ובהולנד.

אחד השיאים בסרט עתיד להיות ביצוע משולב של המפורסם שבשירי ברל, אל תעוביני, מפי ארבע זמרות; **אנה פרוי** (צנאלי הפולניה) (שהופיעה בסרט מתוק ובי עיר הנשים), **אינגריד קאוון** הגרמניה (שהופיעה במאלון), **נינה סימון** הכושית ו**מאריה קורטז** המכסיקאית. כל אחת מהן תשיר את השיר בשפתה היא. **קלוד פלטר**, מבקר המוסיקה של היומון לה מונד כותב את התסריט, ומי שנחשב ל-יורשו של ברל, הזמר **ז'וליאן קלרק**, יקריין.

הראשי בסרטו של **איתן גרין**, לנה, זכר תה בפרס המישחק בפסטיבל הסרטים הר בינלאומי של אורליאן, בצרפת. פירה מגל מת בסרט מאמנת כדורסל, עולה חדשה מברית-המועצות, שאינה יכולה לעסוק ב-מיקצוע שהיא אוהבת, משום שכל זמנה מוקדש לפעילות ציבורית למען שחרור בעלה, הנתון עדיין בכלא סובייטי, קשר רומנטי בינה ובין המורה שלה לעברית מדגיש עוד יותר את הצורך הנפשי שלה לשוב לחיים נורמליים.

● **אילמזו גוני**, המפורסם בקולנועני תורכיה, שבילה את השנים האחרונות בי כלא באשמת שיתוף-פעולה ברצח פוליטי, נמלט לאחרונה מתורכיה ומסתתר במקום כלשהו בשווייץ או בליכטנשטיין. גם בזמן מאסרו נהנה גוני מתנאים מיוחדים — הוא כתב תסריטים ונתן הוראות מדוייקות לדרך שבה הוא מצפה כי יביימו או-תם — זכה בחופשות כדי לבוא העירה ולבדוק אם הבימאים מילאו אחר הוראו-תיו. באחת החופשות החליט שמוטב לו להסתלק מן המולדת — מה גם שעם יציאתו מן הכלא הוא היה צפוי לכמה מישפטים נוספים.

אגב, כל מי שביקר אותו בכלא, ובראש וראשונה הבימאי **איליה קאזאן**, נדהם מן התנאים שעמדו לרשותו שם, ושלא הזכירו אף ברמז את התמונה שהתקבלה מאקספרס של חצות.

● אחת היוזמות הראשונות של שרת-התרבות הטרייה של יוון, **מלינה מר**

שחקנית פירה קנטר פרס בפסטיבל

● ערימה של סרטים ישראלים מצטב-רת לאט-לאט על המדף, רצוי שייצאו אל המסכים בקרוב פן יחול עליהם חוק ההתי-יישנות. לנה של **איתן גרין**, על התאק-למות עולי רוסיה בישראל; **צליה חוורת**, סיפור אהבה בין אלמנת צוללן לחברו ל-קרב, **בבימוי שימיעון דותן**; אלף נשי-קות קטנות של **מירה רקנטי**, על יחסי-אם תובענית וכתה; נועה בת 17, על ער-למם של צעירים, כפי שהוא נראה בעיני **יצחק ("צפל") ישורון**; האיש שבא לקחת של **אריה פרוספר**, כולם כבר מוכנים, ועתה עוסקים כולם בחיפושים אחרי אפשרויות הפצה שונות.

● **פירה קנטר**, שחקנית הקולנוע ילידת ברית-המועצות, המופיעה בתפקיד